

4.6.2023

אגירת אנרגיה בישובים חקלאיים

יניב בירנבאום, עו"ד

קנוולר, ישינובסקי קינן ושות', עורכי דין

ביום 2.6.2023 פקד שרב כבד את מדינת ישראל, כתוצאה מכך גדלה צריכת החשמל באופן משמעותי באותו היום. עומס החום הכבד הוביל לניתוקי חשמל יזומים לצורך מתן מענה לצריכת החשמל המוגברת כאשר על פי פרסומים כ-300 אלף בתים נותקו בשיא הצריכה. חברת החשמל טענה שבחברה האחראית על ניהול המערכת – נגה, לא התריעו מראש על הצריכה הצפויה ומנגד, בחברת ניהול המערכת טענו שהתקלה מצויה במתקנים של חברת החשמל.

מבלי להיכנס לזכויות, נדמה שעל אף היעדים השאפתניים שהוצבו במסגרת החלטת הממשלה מאוקטובר 2020 ולפיה עד לשנת 2030 30% מיצור מאנרגיה יגיע בעיקר ממקורות אנרגיה מתחדשים ובפרט מהשמש, מדינת ישראל אינה ערוכה לגידול בצריכה על בסיס אנרגיה מתחדשת בשים לב לשינויי הביקוש הצפויים. ניתוקי החשמל היזומים בעת השרב האחרון מהווים ראיה לכך או אולי נורת אזהרה. יצוין, כי ישנן תחזיות ולפיהן כבר בשנת 2026 לא יהיה מספיק חשמל לספק לכלל הצרכנים אם לא ימצא פתרון להגדלת יצור החשמל.

עובדה זו מתחדדת הן לנוכח שינויי האקלים הצפויים, הן לנוכח הגידול בצריכה כתוצאה מהגידול באוכלוסיה והן לנוכח הצפי לגידול השימוש ברכבים חשמליים.

אין חולק כי מדינת ישראל צריכה להגדיל את יצור האנרגיה המתחדשת ונראה כי משרד האנרגיה ורשות החשמל פועלים בעניין אלא שהרגולציה המורכבת מקשה על קידום פתרונות יעילים וזמינים.

אחד החסמים המרכזיים כיום בפני הגדלת היצור באמצעות מתקני אנרגיה פוטו וולטאית נובע ממגבלות של הרשת ההולכה ורשת החלוקה.

במילים פשוטות: שעות ייצור השיא של המתקנים הפוטוולטאים הינן בשעות האור והצהריים בפרט, מדובר בשעות בהם כל המתקנים הפוטוולטאים מייצרים חשמל לצורך פריקה לרשת החשמל כאשר בשעות אלו צריכת החשמל אינה בשיאה.

כך נוצר גודש על רשת החשמל שכפועל יוצא מכך, אינה יכולה לקלוט חשמל וזאת מאחר שאין מספיק מקום פנוי ברשת החשמל. ככל שכמות מתקני היצור גדלה כך העומס גדל וכאשר סביר להניח שככל שלא יקודמו פתרונות המצב יחריף.

אומנם חברת ניהול המערכת מקדמת תכנית פיתוח מקיפה המשלבת פיתוח ייצור (כולל אגירה) הולכה והשנאה במטרה לעמוד ביעדי האנרגיה כפי שהותוו ע"י הממשלה אלא שגם אם תכנית זו תקודם כמתחייב, הרגולציה מקשה על יזמים ועל ישובים חקלאיים לפתח ולגדיל את הייצור ובפרט את קידום מתקני האגירה.

מאמר זה יסקור את המצב הרגולטורי המשפטי והתכנוני בקידום מתקני אגירה תוך התמקדות בסוגיות שרלוונטיות בעיקר לקיבוצים וישובים חקלאיים. אנו תקווה כי קריאת מאמר זה תיתן תמונת מצב נכוחה של האפשרויות לקידום פרויקטים של אגירה בסביבה הרגולטורית הקיימת תוך קריאה לרגולטור לקדם רגולציה מאפשרת תחת קידום רגולציה מעכבת ומקשה ומתוך הבנה שמעבר להיבט העסקי והכלכלי שבפרויקטים מסוג זה, קיים גם צורך לאומי בקידום פרויקטים של אגירה.

אגירה כפתרון לבעיית גודש ברשת

פתרון פוטנציאלי לגודש ברשת שאינו מצריך הקמת תשתיות חדשות לרשת החשמל הינו אגירת חשמל.

"מתקן לאגירת אנרגיה" הוגדר במסגרת חוק התכנון והבניה התשכ"ה-1965 כ"מתקן המאפשר להמיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, וכן לאחסן את האנרגיה ולהמירה בחזרה לאנרגיה חשמלית" (תיקון מס' 130 תשפ"ב-2021)

הטכנולוגיה הנפוצה בעולם של מתקני אגירה הינה טכנולוגיית "מצברים". סוללת "ליתיום-יון", הממוקמת במכולות בהן נאגר החשמל.

הרעיון הוא פשוט. החשמל המיוצר מומר לאנרגיה המאוחסנת במתקן אגירה. מתקן האגירה ממיר את האנרגיה לצורך פריקה לרשת החשמל ו/או לצרכנים בשעות בהן יש מקום פנוי ברשת ו/או בשעות בהן הצריכה עולה.

כך באמצעות מתקני האגירה מושגים מספר יתרונות: (1) הארכת זמן הייצור באמצעות אנרגיה פוטו וולטאית (2) אפשרות לתוספת מתקני ייצור ברשת קיימת עמוסה (3) קליטת עודפי אנרגיה בצהריים ממתקני יצור פוטו וולטאים (4) תחליף לכושר ייצור בשעות הערב (5) והקטנת עומסים.

פתרון האגירה הוא מתחייב ותכניות פיתוח הרשת לוקחות בחשבון את מתקני האגירה כחלק מתחייב. הצפי היה שהרגולציה תאפשר קידום כלכלי של מתקני אגירה תוך יצירת מקור רווח ליזמים ולישובים החקלאיים בהם יוצבו מתקני האגירה אלא שבפועל קיימים קשיים רגולטורים המקשים על הקידום.

מתקן אגירה כמקור אנרגיה עצמאי בחצר הצרכן

מעבר לחיבור מתקן אגירת האנרגיה לרשת ההולכה מתקן אגירת האנרגיה יכול לשמש כ"אי חשמלי" – כלומר לאפשר למחלק החשמל ו/או לצרכן להתנתק מרשת החלוקה ולצרוך חשמל ממתקן האגירה ללא צריכת חשמל מהרשת באופן זמני.

מתקני אגירה אלו מוכרים כמתקנים הממוקמים Behind the Meter מתקנים המספקים פתרונות אגירת אנרגיה לשימוש ע"י הצרכנים עצמם מאחורי מונה החשמל.

מתקנים אלו ממוקמים בחצר הישוב או הצרכן ומאפשרים להוזיל את עלויות צריכת החשמל. מתקנים אלו צורכים חשמל מהרשת או מהמחלק בשעות שפל בהם תעריף החשמל נמוך ופורקים חשמל בחזרה למחלק או ישירות לצרכן בשעות שיא בהם התעריף גבוה. באופן זה מופחתת עלות החשמל.

מתקני האגירה מספקים יתרונות נוספים כגון הקטנת "הפיק" בשעות העומס, שיפור אמינות אספקת החשמל, תוך מתן גיבוי לרשת החשמל.

לקיבוצים המחזיקים במחלק חשמל ומפעלים הצורכים חשמל בהיקפים משמעותיים היתרון במתקן האגירה הוא משמעותי. מתקן האגירה מוזיל את עלויות החשמל, מייצב את מתח הזרם המסופק לצרכנים, משפר את אמינות האספקה ומהווה גיבוי במקרה של הפסקות חשמל. בעתיד עם המעבר לרכבים חשמליים, הוספת עמדות טעינה לרכבים וטעינה שצורכת חשמל בדרך כלל בשעות אחר הצהריים והערב, סביר להניח שהיתרונות רק יגדלו.

כאן המקום לציין, כי יצרנים, לרבות מתקני אגירה, יהיו רשאים לתת שירותים שונים לרשת החלוקה, לקבל תשלומי זמינות בגין הספק שהועמד לטובת המחלק ולבצע החל מיום 1.1.2024 עסקאות בילטרליות – כלומר

למכור חשמל לצדדים שלישיים כך שפוטנציאל המתקן כמקור רווח הינו גבוה מהחסכון בעלות החשמל שמתקן האגירה מספק.

לעניין זה פרסמה רשות החשמל ביום 7.9.2022 את החלטה מס' 63704 – "מודל שוק למתקני ייצור ואגירה המחוברים או משולבים ברשת החלוקה" (לעיון במסמכי ההחלטה לחצו [כאן](#))

רגולציה – תמונת מצב להיום

נכון להיום רשות החשמל, רשות מקרקעי ישראל ומנהל התכנון החלו בקידום הליכים לשילוב אגירה ברשת, כאשר פורסמו שני הליכים תחרותיים למתקנים סולאריים משולבי אגירה.

רשות החשמל

על פי פרסומים של רשות החשמל, עד סוף הרבעון הקרוב צפוי להתפרסם הליך תחרותי למתקני אגירה שישולב במתח עליון באזורים בהם רשת החשמל עמוסה.

לקראת הליך זה, פרסמה רשות החשמל עוד ביום 15.12.2021 שימוע להערות הציבור לקביעת אמות מידה למתקני אגירה ברשת ההולכה אשר יחולו על יצרנים בהליך תחרותי מס' 1 למתקני האגירה ברשת ההולכה.

מטרת השימוע הייתה להציג להתייחסות הציבור את אמות המידה למתקני האגירה במטרה לקבל הערות והתייחסויות שונות. לעיון במסמכי השימוע לחצו [כאן](#)

יחד עם זאת במסגרת השימוע כבר הסתמנה מגמה ברורה. מתקני האגירה באים לתת מענה לגודש ברשת ולכן ההליך שיפורסם יהיה רלוונטי רק לאזורים בהם קיים פוטנציאל גדול של מתקנים פוטו-וולטאים אך קיים קושי לשלבם עקב גודש ברשת ההולכה.

האזורים שפורטו בשימוש סומנו כלהלן: גולן, פוריה, יזרעאל, עין חרוד, בית שאן, זמורות, שדרות, ניר יצחק, פארן ספיר, פארן ונחל שחורות. לעיון במפת האזורים לחצו [כאן](#)

ההליך התחרותי כאמור שרלוונטי למתקנים במתח עליון התעכב ככל הנראה בגין חילופי השלטון אבל על פי פרסומם שונים הצפי הוא לפרסום בקרוב.

בנוסף, פרסמה רשות החשמל ביום 7.9.2022 את החלטה מס' 63704 – "מודל שוק למתקני ייצור ואגירה המחוברים או משולבים ברשת החלוקה" (לעיון במסמכי ההחלטה לחצו [כאן](#)) המאפשרת את פתיחת מקטע האספקה, לרבות מתקני אגירה, לתחרות.

רשות מקרקעי ישראל

ביום 2.1.2022 אושר תיקון 3/21 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל. פרק 7.5 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל עוסק במיזמי אנרגיה שונים, למעט אנרגיה סולארית ואופן הקצאת הקרקע לטובת מיזמים אלו.

במסגרת התיקון התווסף לפרק תת פרק העוסק במתקני אגירת אנרגיה המוגדרים כמתקנים המאפשרים המרת אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, אחסון האנרגיה והמרתה בחזרה לאנרגיה חשמלית.

התיקון קובע, כי קרקע למיזם אגירת אנרגיה תוקצה בתנאים כלהלן:

תקופת חכירה עד 49 שנים;

בעד ההקצאה ישולמו דמי חכירה מהוונים בהתאם לתקופת החכירה על פי שומה או באמצעות גביית תמלוגים או בצורה משולבת בהתאם להחלטת הנהלה (שטרם התקבלה);

בתנאי החכירה ייקבע, כי החוכר אינו רשאי לשנות את ייעוד הקרקע המוקצית ו/או לנצלה לייעוד אחר, אם שונה הייעוד ביוזמת אחרים וכי בהתקיים אחד מאלה עליו להשיבה לרשות, כנגד החזר יחסי בגין התקופה שלא נוצלה וכנגד פיצוי בגין השקעותיו;

הקצאת הקרקע תעשה בהתאם לכללים הקבועים בפרק 8.12 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל, כאשר המשמעות היא, כי קיימת מגבלת שטחי תעסוקה בתאם למיקום הישוב בארץ וכי מכסת שטחי התעסוקה שתוקצה לטובת מתקן האגירה תספר במלואה במכסת הדונמים של האגודה;

ככל שפרויקט האגירה מבוצע עם יזם אשר יהיה צד להתקשרות עם רמ"י הרי שהישוב החקלאי מחויב להחזיק ב-26% מהזכויות בתאגיד שיחתום על חוזה החכירה מול רמ"י;

יצוין, כי אין בתיקון איסור על החכרת משנה, כך שנכון להיום ובהתאם להוראות פרק 8.12 לקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל, הישוב החקלאי יוכל לבצע עסקה מול רמ"י ולהחכיר בחכירת משנה את הקרקע לתאגיד הפרויקט.

לצד זאת, התיקון יצר חסם מהותי כאשר הוא קבע, ביחס למתקני אגירה, כי שטח הפרויקט שיוקצה לטובת מתקן האגירה יופחת במלואו ממכסת שטחי התעסוקה של האגודה וזאת, בשונה ממתקני אנרגיה סולארית, מתקני אגירה שאובה או טורבינות רוח, לגביהם נקבע כי רק 10% משטח הפרויקט יופחת ממכסת שטחי התעסוקה.

ברור כי לנושא זה השפעה מכרעת על היתכנות הקמת פרויקטים ביישובים חקלאיים בפרט על אלו המחזיקים במכסת דונמים לתעסוקה של 60 דונם בלבד ונראה כי הוראה זו אינה עולה בקנה אחד עם החלטת הממשלה שמטרתה להכפיל את אפשרויות יצור החשמל מאנרגיה מתחדשת.

נציין, כי קיימת הוראה בקובץ החלטות מועצת מקרקעי ישראל הוראה המאפשרת לחרוג ממכסת שטחי התעסוקה לטובת מתקני אגירה ואולם לא פורסמו התנאים לכך וכאשר בפועל עד כה ניסיונות ישובים חקלאיים ויזמים להגדיל את מכסת שטחי התעסוקה לטובת מתקני אגירה לא נענו בחיוב.

חסם מהותי נוסף טמון בהחלטת הנהלת רשות מקרקעי ישראל מספר 5361 במסגרתה נקבע מחיר אחיד למיזמי אגירה. לפי ההחלטה בתאום עם אגף תקציבים נקבע מחיר אחיד בסך של 70,000 ₪ למגה וואט שעה. יחס השטח הינו 10 מגה וואט שעה לדונם. ובהתייחס להקצאת שטחים מעבר ליחס זה – שטחים עודפים יחויבו על פי תעריף קבוע 6,000 ₪ לדונם.

המשמעות היא שהתשלום לרשות מקרקעי ישראל עבור מתקן אגירה עצמאי בשטח של דונם עם הספק אגירה של 15 מגה וואט שעה יהיה 15*70,000. מעבר לתשלום הגבוה, רמ"י כמי שאחראית גם על ניצול יעיל של הקרקע, לא מתגמלת על יעילות. על מתקן בשטח של 2 דונם עם הספק אגירה של 20 מגה וואט שעה ועל מתקן זהה בשטח של 1 דונם עם הספק זהה התשלום יהיה זהה. עוד נראה מההחלטה כי לא ידעו לעשות אבחנה בין מתקני אגירה במתח גבוה שלא יחויבו בהליך תחרותי לבין מתקני אגירה במתח עליון שכן יחויבו בהליך תחרותי.

להשלמת התמונה נציין, כי החלטה הנהלת רשות מקרקעי ישראל מספר 5202 מיום 15.12.2021 קובעת, כי מתקני אגירה נלווים למתקן פוטו וולטאי על גגות, בשטח של עד 200 מ"ר, יעשו ללא ביצוע עסקה וללא תשלום.

מה המצב מבחינה תכנונית?

תמ"א 41 הנמצאת בשלבי אישור מתקדמים כוללת בהוראותיה הוראות שונות הנוגעות למתקני אגירה אך היא אינה מאפשרת מכוחה הקמת מתקני אגירה עצמאיים.

תמ"א 2/10/ד/10 קובעת הוראות לשילוב מתקני אגירה בתכניות מאושרות למתקנים פוטו וולטאים בהתאם לרשימת תכניות שפורטה בתמ"א.

בהתאם לתמ"א זו השימוש למתקני האגירה יותר בתחום המיועד למתקנים הנדסיים או למתקנים הנדסיים ושטח חקלאי, ובלבד שהצבת מתקני האגירה לא תטיל מגבלות נוספות מחוץ לתחום התכנית ולמתקן הפוטו וולטאי.

עוד נקבע בתמ"א כי מיקום מתקני האגירה יהיה בצמוד או בסמוך למתקני השנאה או למבנים אחרים קיימים באתר ובכפוף להיוועצות עם המשרד להגנת הסביבה באשר למיקום המיטבי של המתקנים ולצמצום השפעותיהם הסביבתיות והנופיות.

התמ"א מאפשרת למוסד תכנון להוציא היתר בניה להקמת מתקן אגירה כאמור לאחר פרסום הבקשה להיתר להתנגדויות ואולם היא אינה מאפשרת הקמת מתקן אגירה עצמאי.

תיקון מספר 19 לתמ"א 1 – ביום 2.11.21 החליטה המועצה הארצית על הכנת תיקון לתמ"א 1 לצורך הסדרה תכנונית של מתקני אגירת אנרגיה. בסוף חודש דצמבר 2022 פורסם התיקון להשגות הציבור וביום 18.4.2023 התקיים דיון בהשגות בפני הועדה ארצית - ועדת משנה לנושאים תכנוניים עקרוניים (לעיון במסמכי התמ"א ניתן להיכנס לקישור [כאן](#))¹. מנוסח הפרסום עולה כי התכנית קובעת הליכי תכנון יעודיים לתכניות ולהיתרים למתקני אגירה, זאת בכדי לאפשר ולעודד הקמת מתקנים לאגירת אנרגיה בשימושיה השונים במשק החשמל, לרבות בייצור חשמל באנרגיות מתחדשות.

התכנית, בין היתר, מאבחנת בין גודל מתקני אגירה וקובעת בהתאם לגודל המתקן באילו יעודים ניתן להקים מתקני אגירה במסלול היתר בניה ואת התנאים למתן היתר כאמור.

מתקן אגירה גדול מוגדר בסעיף ההגדרות בתכנית כמתקן אגירת אנרגיה בעל תכולת אנרגיה מ-5 מגה ואט שעה ובלבד שהספקו החשמלי הינו עד 16 מגה ואט.

בעוד שהקמת מתקנים זעירים, קטנים ובינוניים, כהגדרתם בתכנית, ניתן על פי התכנית להקים כמעט בכל יעוד קרקע (במגבלות הקובעות בתכנית), בקשר עם מתקן אגירה גדול קובע סעיף 4.6 להוראות התכנית כלהלן:

¹ כותב מאמר זה יצג משיגים במסגרת השגות הציבור.

"תותר הקמת מתקן אגירה גדול בשטח המיועד למתקן הנדסי, לתעשייה, לתעסוקה, למגורים, למבנה ציבור, לאחסון מלונאי, ליעוד דרך בתחום מחלף, למאגר, לבריכת דגים, לחניון ולמסוף תחבורה או בשטח בו חלה תכנית המתירה שימושים אלו."

נכון היה להוסיף לרשימת היעודים כאמור בהם תתאפשר במסלול היתר הקמת מתקן אגירה "גדול" כהגדרתו בסעיף 2 להוראות התכנית גם יעוד "מבני משק". הוספת היעוד כאמור, עולה בקנה אחד עם מטרות התכנית המוצעת ותכליתה ויש בה ליעל את שימושי הקרקע ביעוד מבני משק.

למותר לציין, כי ישנה חשיבות גבוהה מאוד לביסוס האפשרות לשלב מתקני אגירה ביעוד מבני משק בשים לב לכך, שקיים פוטנציאל זמין ביעוד זה וכי ממילא מדובר ביעוד בו מתאפשרת בניה של מבנים שונים, כך שמדובר בשטח מופר בין אם יבנו בו מתקן אגירה ובין אם לא.

נוסיף בהקשר זה, כי במרבית התוכניות בקיבוצים ובמושבים, יעוד "מבני משק מתייחס למכלול סוגי המבנים המשרתים את המשק החקלאי וכרשימה פתוחה. כך למשל תחת יעוד מבני משק ניתן להקים: מבנים לגידולים צמחיים, מבנים לגידולי בעלי חיים, מבני שירות כמו בתי מיון, אריזה, מחסנים, קירור, סככות מרכזי מזון, סככות כלים וציוד, מוסך לכלים חקלאיים ועוד². מדובר בהגדרה כללית שכוללת בתוכה מגוון רחב של שימושים שבמהותם אינם שונים מיעודים אחרים שפורטו בתכנית ובהם ניתן להקים מתקני אגירה במסלול היתר, כדוגמת תעשייה ותעסוקה.

יתרה מכך, קרקעות ביעוד מבני משק מתאפיינים בדרך כלל בקיבוצים ובמושבים בהיקף נרחב כך שלצד מבני המשק תתאפשר הקמת מתקן האגירה, בלא שיפגע האפשרות לנצל את הקרקע לטובת הקמת מבני המשק.

בנוסף, הקמת מתקני אגירה ביעוד מבני משק תוכל לאפשר אגירת חשמל המיוצר באמצעות מתקנים פוטו וולטאים המוצבים על המבנים ביעוד מבני משק ובאופן זה ליעל ולשפר את אפשרויות הזרמת החשמל לרשת ובשעות בהן אין גודש ברשת.

בהקשר זה נדגיש, כי סעיף 5.2 לפרק המתקנים הפוטו וולטאים בתמ"א 1 מאפשר הוצאת היתר בניה למתקן פוטו וולטאי יעוד מבני משק זה כך, שהתיקון המבוקש אף מתכתב עם הוראות הפרק הפוטו וולטאי בהוראות תמ"א 1 באופן שלצד מתקנים פוטו וולטאים תתאפשר גם הקמת מתקן אגירה גדול במסלול היתר ובאופן שיאפשר אגירה מספקת ולא יאלץ הקמת מספר מתקני אגירה בינוניים.

במסגרת השגות הציבור, עלה צורך זה לתקן את התמ"א כך שתתאפשר הקמת מתקני אגירה במסלול היתר ביעוד מבני משק ואולם נכון למועד כתיבת שורות אלו טרם התקבלה החלטה.

מבחינת חוק התכנון והבניה התשכ"ה – 1965, חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב-2021 שפורסם ברשומות ביום 18.11.21 תיקן את חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965, תוך הוספת הוראות רלוונטיות גם למתקני אגירה.

לראשונה התווספה לחוק הגדרה ל"מיתקן לאגירת אנרגיה" ולפיה מקן אגירת אנרגיה הוא "מיתקן המאפשר להמיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, וכן לאחסן את האנרגיה ולהמירה בחזרה לאנרגיה חשמלית".

² לרשימת המבנים המוגדרים כמבנים חקלאיים נפנה למסמך "מדיניות, הנחיות וקריטריונים לתכנית מבנים חקלאיים", משרד החקלאות, האגף לתכנון ופיתוח הכפר, אוגוסט 2021.

חוק התכנון והבניה מאפשר לועדה המקומית לתת היתרי בניה למתקני אגירה בשני אופנים: 1. בהתאם לתכנית מתאר מפורטת ובה יעודים שמאפשרים את הקמת מתקן האגירה. 2. בהתאם לתכנית מתאר ארצית שמאפשרת מתן היתרי בניה למתקני אגירה.

נכון להיום, בועדות מקומיות שונות לתכנון ובניה אושרו היתרי בניה למתקני אגירה בהיקף קטן תחת יעודים שונים מכח תכניות קיימות ואולם עם אישור תיקון 19 לתמ"א 1 הרי שמסלול הרישוי יהיה אך ורק בהתאם לקבוע בתמ"א.

לסיכום הדברים

המצב הרגולטורי בכל הקשור למתקני אגירה איננו ברור וחד משמעי. תהליכי הרגולציה והתכנון נמצאים בשלבים מתקדמים אך הם טרם הושלמו. ניתן להבחין במגמות אך עדיין קיים רכיב של אי ודאות.

לפיכך במסגרת התקשרויות שונות בקשר עם מתקני אגירה נכון לקחת בחשבון את מרכיבי אי הודאות תוך לקיחת תרחישים שונים בחשבון ויצירת מנגנוני ביטחון שיגנו על שני הצדדים להתקשרות.

מתקני האגירה יכולים להוות מקור רווח משמעותי לשוב החקלאי אך יש לבחון כל התקשרות על בסיס הנתונים הקיימים על מנת להבין האם מדובר במיזם בר ביצוע וכיצד נכון להתקשר בהסכם.

אפשר לומר בביטחון כבר כיום, מתקני אגירה יוקמו ויהפכו לחלק אינטגרלי ונפוץ ברשת החשמל של ישובים חקלאיים, קיבוצים ומפעלים בפרט.

לצד זאת, מן הראוי כי הרגולטורים השונים יעשו חשיבה מחודשת, יפחיתו עלויות ובפרט תשלומים לרמ"י ויסייעו בקידום מתקנים אלו שאינם מיזמים כלכליים בלבד אלא צורך לאומי ממדרגה ראשונה. בהתאם יש להקל על הישובים והיזמים הן מבחינה תכנונית והן מבחינת רשות מקרקעי ישראל ולא ליצור רגולציה שיוצרת קושי כלכלי מהותי בקידום המיזם.

מאמר זה נכתב ע"י יניב בירנבאום, עו"ד שותף ומנהל תחום נדל"ן התיישבותי, תכנון ובניה ואנרגיה במשרד קנוולר, ישינובסקי, קינן ושות' המתמחה בייצוג קיבוצים, מושבים ויזמים ובייעוץ וייצוג בעניין מיזמים שונים בקרקעות התיישבות אל מול רשויות התכנון ורשות מקרקעי ישראל לרבות בתחומי האנרגיה המתחדשת.

יובהר, כי אין במידע המפורט במסגרת מסמך זה שמטרתו להציג את האפשרויות הקיימות באופן תמציתי וכללי כדי לשמש או להיחשב כייעוץ משפטי ו/או המלצה משפטית ו/או חוות דעת משפטית ו/או תחליף לייעוץ משפטי ותכנוני קונקרטי ואין להסתמך על המידע המפורט בו בכל צורה שהיא. יובהר כי כל פעולה שתעשה על פי המידע המוצג הינה על אחריות הקורא בלבד.